

Sygn. akt *IV Ka 1061/15*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 stycznia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy IV Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Stefan Pietrzak

Sędziowie SO Danuta Lesiewska

SO Włodzimierz Hilla (sprawozdawca)

Protokolant st. sekr. sądowy Anna Jagieło-Pick

przy udziale Andrzeja Chmieleckiego - prokuratora Prokuratury Okręgowej w Bydgoszczy

po rozpoznaniu dnia 28 stycznia 2016 r.

sprawy **Ł. P.** s. R. i E., ur. (...) w B.

oskarżonego z art. 190 § 1 k.k., art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., art. 157 § 1 k.k., art. 157 § 2 k.k.

na skutek apelacji wniesionych przez prokuratora i obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Bydgoszczy

z dnia 13 października 2015 roku - sygn. akt XI K 152/15

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Bydgoszczy do ponownego rozpoznania.

IV Ka 1061/15

UZASADNIENIE

Ł. P. został oskarżony o to, że:

1. 5 listopada 2014 r. w B. przy ul. (...) na wysokości posesji nr (...) używając noża groził G. W. pozbawieniem życia i uszkodzeniem ciała, wzbudzając uzasadnioną obawę spełnienia groźby,

tj. o czyn z art. 190 § 1 k.k.;

2. 5 listopada 2014 r. w B. przy ul. (...) na wysokości posesji nr (...) kopiąc G. W. po całym ciele oraz używając noża dokonał uszkodzenia ciała G. W. powodując obrażenia ciała w postaci rany ciętej skóry powyżej prawego łuku żebrowego dł. ok. 2 cm oraz rany skóry okolicy nadgarstka prawego o dł. ok. 3 cm niewymagających szycia, godząc się, że swoim zachowaniem spowoduje u pokrzywdzonego naruszenie czynności narządów ciała lub rozstrój zdrowia na okres powyżej 7 dni, powodując jednocześnie u G. W. dolegliwości bólowe po doznanych ranach, co naruszyło czynności działania organizmu na okres poniżej 7 dni,

tj. o czyn z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.;

3. w bliżej nieokreślonym dniu czerwca 2014 r. w rejonie pustostanów ul. (...) w B. dokonał uszkodzenia ciała G. W. w ten sposób, że uderzając ww. twardym przedmiotem w głowę spowodował u pokrzywdzonego obrażenia ciała w postaci

urazu głowy ze złamaniem kości czołowej z wgłębieniem i zakleszczeniem odłamów kostnych oraz rany zaopatrzonej chirurgicznie, czym naruszył czynności narządów ciała pokrzywdzonego na okres powyżej 7 dni,

tj. o czyn z art. 157 § 1 k.k.;

4. w bliżej nieokreślonym dniu czerwca 2014 r. w rejonie pustostanów ul. (...) w B. dokonał uszkodzenia ciała G. W. w ten sposób, że uderzając ww. kulą po ciele i okolicy lewego ramienia spowodował u pokrzywdzonego obrażenia ciała w postaci powierzchownego urazu klatki piersiowej, głowy i odcinka szyjnego kręgosłupa z podejrzeniem złamania przedramienia lewego, naruszające czynności narządów na czas poniżej 7 dni,

tj. o czyn z art. 157 § 2 k.k.

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy wyrokiem z 13 października 2015 r. (sygn. akt XI K 152/15) orzekł, że:

1. uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu w pkt. 1 aktu oskarżenia, tj. występku z art. 190 § 1 k.k. i za to, na podstawie cyt. przepisu ustawy, wymierzył mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności;

2. uznał oskarżonego za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu w pkt. 2 aktu oskarżenia, tj. występku z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to, na podstawie art. 14 § 1 k.k. i art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k., skazał go na karę roku pozbawienia wolności;

3. oskarżony został uniewinniony od popełnienia czynu zarzucanego mu w pkt. 3. aktu oskarżenia, tj. występku z art. 157 § 1 k.k.;

4. oskarżony został uniewinniony od popełnienia czynu zarzucanego mu w pkt. 4. aktu oskarżenia, tj. występku z art. 157 § 2 k.k.;

5. na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. w miejsce orzeczonych w pkt. 1. i 2. kar pozbawienia wolności wymierzono oskarżonemu karę łączną roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

6. niniejszy wyrok zawiera nadto rozstrzygnięcie w trybie przepisu art. 63 § 1 k.k.;

7. orzeczono w trybie przepisu art. 415 § 1 k.p.k. zasadzając od oskarżonego na rzecz pokrzywdzonego tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę kwotę 1.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od 16.04.2015 r.;

8. na podstawie art. 44 § 2 k.k. orzeczono przepadek na rzecz Skarbu Państwa dowodu rzeczowego;

9. na podstawie art. 230 § 2 k.p.k. rozstrzygnięto o zwrocie dalszych dowodów rzeczowych (pkt. 9 i 10).

Niniejszy wyrok zawiera nadto rozstrzygnięcie odnośnie kosztów sądowych w sprawie.

Powyższy wyrok został zaskarżony w trybie apelacji przez prokuratora oraz przez obrońcę oskarżonego.

Prokurator zaskarżył niniejszy wyrok w części dotyczącej czynów, odnośnie których oskarżony został uniewinniony.

Autor apelacji, powołując się na podstawę odwoławczą określoną w art. 438 pkt. 2 i 3 k.p.k., wyrokowi temu zarzucił:

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia w pkt. 3. i 4., mający wpływ na jego treść, polegający na niezasadnym przyjęciu, że ujawnione dowody i ustalone na ich podstawie okoliczności są niewystarczające do uznania, że oskarżony dopuścił się uszkodzenia ciała pokrzywdzonego, podczas gdy zeznania świadków oraz treść opinii oceniane we wzajemnym powiązaniu ze sobą, z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego prowadzą do wniosku, że oskarżony dopuścił się czynów z pkt. 3. i 4. aktu oskarżenia;

- obrazy przepisu postępowania – art. 7 k.p.k. będącej konsekwencją przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów i braku uwzględnienia zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego poprzez przyjęcie, że przeprowadzone w sprawie dowody nie dają podstaw do uznania sprawstwa oskarżonego;

- obrazy przepisu postępowania, mającej wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 422 § 1 k.p.k., polegającej na niesporządzeniu przez Sąd orzekający uzasadnienia wyroku pomimo złożenia wniosku przez oskarżyciela publicznego, co uniemożliwiło odniesienie się przez oskarżyciela do faktów i dowodów stanowiących podstawę uniewinnienia oskarżonego od zarzutów z pkt. 3. i 4. aktu oskarżenia.

W konkluzji oskarżyciel publiczny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w zakresie rozstrzygnięć zawartych w pkt. 3. i 4. wyroku i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji.

Obrońca oskarżonego zaskarżyła powyższy wyrok w części dotyczącej rozstrzygnięć skazujących, zawartych w pkt.: 1, 2, 5, 6 i 7 i powołując się na podstawę odwoławczą określoną w art. 438 pkt 3 k.p.k. wyrokowi temu zarzuciła błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, mający wpływ na jego treść, a polegający na przyjęciu, że oskarżony groził pozbawieniem życia pokrzywdzonemu i kopał go po ciele oraz przy użyciu noża spowodował u niego uszkodzenia ciała.

W konkluzji apelująca wniosła o zmianę wyroku i uniewinnienie oskarżonego od zarzutów stawianych mu w pkt. 1. i 2. aktu oskarżenia.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Powyższe apelacje okazały się zasadne o tyle, o ile wywołując postępowanie odwoławcze implikowały konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania go w całości sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Po zapadnięciu wyroku 13 października 2015 r. (k. 373) obrońca oskarżonego, prokurator i oskarżony złożyli (odpowiednio: 20, 22 i 23 października 2015 r.) wnioski o sporządzenie uzasadnienia orzeczenia i doręczenie go wraz z uzasadnieniem (odpowiednio karty: 380, 383 i 385), odpowiednio w częściach skazujących i uniewinniających, po czym upoważniony sędzia 29 października 2015 r., z powołaniem się na treść § 87 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 25 czerwca 2015 r. – Regulamin urzędowania sądów powszechnych zarządziła o poinformowaniu stron o „niemożności sporządzenia uzasadnienia wyroku przez sędziego w związku z jej przejściem w stan spoczynku” (k. 388), wobec czego uzasadnienie orzeczenia w konsekwencji w istocie nie zostało sporządzone, a akta sprawy, wraz z apelacjami sporządzonymi przez prokuratora i obrońcę oskarżonego przesłano do sądu odwoławczego celem ich rozpoznania.

Sędzia sprawozdawca orzekająca w niniejszej sprawie w Sądzie Rejonowym z dniem 24 października 2015 r. odeszła w stan spoczynku.

W pierwszym rzędzie konstatacji wymaga, że niniejszy wyrok został skutecznie zaskarżony powyższymi apelacjami uczestników postępowania (por. wyrok z 26 lutego 2015 r., III Kz 6/15, LEX nr 1646392).

Niniejsze rozstrzygnięcie sądu odwoławczego determinuje przede wszystkim ten zarzut oskarżyciela publicznego, w którym podniósł on zarzut obrazy przepisu postępowania, a mianowicie art. 422 § 1 k.p.k. polegający na niesporządzeniu przez sąd orzekający uzasadnienia zapadłego wyroku pomimo złożenia w tym względzie stosownego wniosku, a co uniemożliwiło odniesienie się do faktów i dowodów stanowiących podstawę rozstrzygnięcia. Powyższe uchybienie stanowi tego rodzaju obrazę przepisu postępowania, która w konsekwencji w pierwszym rzędzie godzi w prawo oskarżonego do obrony i w realiach i okolicznościach przedmiotowej sprawy de facto uniemożliwia sądowi ad quem należyłą kontrolę odwoławczą zaskarżonego orzeczenia.

W konsekwencji, w okolicznościach tej sprawy uznać należało, że zasadne były te wnioski apelujących, w których postulowano uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego

rozpoznania. Dotyczy to także apelacji obrońcy oskarżonego, który wprawdzie nie podniósł tożsamego zarzutu sformułowanego przez prokuratora, jednakowoż, w pełni uprawnia do tego treść regulacji przewidzianej w art. 440 k.p.k. W sprawie doszło bowiem do rażącego naruszenia przepisów postępowania, a mianowicie art. 423 § 2 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. przede wszystkim z uwagi na to, że brak pisemnego uzasadnienia uniemożliwił sporządzenie rzetelnej, merytorycznej apelacji, stanowiąc przy tym naruszenie rzeczywistego prawa oskarżonego do obrony. Złożony układ dowodowy, a następnie ocena owych dowodów, skutkująca wyrokiem skazującym w odniesieniu do dwóch zarzutów z aktu oskarżenia oraz uniewinnieniem od dwóch dalszych, wskazuje na konieczność dokonania dogłębnej analizy dowodów wprowadzonych do podstawy wyrokowania, w oparciu o wszelkie te reguły i zasady oceny dowodów, jakie statuowane są treścią przepisu art. 7 k.p.k. Tym samym strony, wywodząc swe środki odwoławcze, nie mogą jedynie domniemywać w jaki sposób sąd meriti ocenił poszczególne dowody, którym i w jakim zakresie dał wiarę, a którym i w jakim zakresie przymiotu tego odmówił i dlaczego.

W rezultacie, niesporządzenie pisemnych motywów zapadłego wyroku rodziło stan polegający na naruszeniu prawa oskarżonego do obrony, które w pierwszym rzędzie gwarantowane jest treścią art. 42 ust. 2 Konstytucji RP, a także art. 6 k.p.k. Związane jest to także z prawem strony do zaznajomienia się z pisemnym uzasadnieniem zapadłego wyroku, a w konsekwencji możliwością podważania argumentacji sądu a quo, zwłaszcza, że – jak wspomniano - w sprawie występuje na tyle złożona materia dowodowa, że doprowadziła do zapadnięcia co do poszczególnych zarzutów z aktu oskarżenia skrajnie odmiennych rozstrzygnięć merytorycznych.

Taki stan rzeczy równocześnie uniemożliwia także sądowi odwoławczemu zaznajomienie się ze sposobem rozumowania i argumentowania przez sąd pierwszej instancji i odniesienie się do tejże argumentacji przez pryzmat zarzutów odwoławczych, w tym wypadku o tyle ułomnych, że nieodnoszących się do argumentacji Sądu Rejonowego.

Zaistniały stan rzeczy implikował więc konieczność uchylecia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, albowiem niepodobna jest powiedzieć, że brak uzasadnienia zapadłego orzeczenia nie ma wpływu na jego treść, z punktu widzenia możliwości jego rzeczowego zaskarżenia, a następnie poddania merytorycznej, rzetelnej kontroli odwoławczej.

Sąd Rejonowy w Bydgoszcy zatem ponownie przeprowadzi postępowanie dowodowe w przedmiotowej sprawie, po czym dokona ustaleń faktycznych w zakresie niezbędnym dla odniesienia się do zarzutów stawianych oskarżonemu w akcie oskarżenia, a następnie, w przypadku zaistnienia takowej konieczności, sporządzi uzasadnienie zapadłego orzeczenia w stopniu i w zakresie pozwalającym na poddanie wyroku należytej kontroli instancyjnej przez sąd odwoławczy.

Przy konstruowaniu sentencji orzeczenia, a następnie prezentując argumentację leżącą u jego podstaw, sąd meriti będzie miał w polu widzenia także wszelkie te okoliczności i argumentację, które zawarte zostały w powyższych apelacjach prokuratora i obrońcy oskarżonego.